

Tallinna Ehituskool
kutsekeskhariduse jätkuõppe õppekava „Puitehitiste restauraator“

MOODULI RAKENDUSKAVA

Sihtrühm	Eesti Kvalifikatsiooniraamistiku 4.või 5.tseme kutse või vastavate kompetentside ja keskhariduse olemasolu					
Õppevorm	Statsionaarne, koolipõhine sessioonõpe					
Mooduli nr. 2	RESTAUREERIMISE ALUSED	3 EKAP			Õpetajad	
		Tunde	Audit.	Prakt.t	Lvp.	Is.t
		78	20	-	-	58
Nõuded mooduli alustamiseks	puuduvad					
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õppija omandab ülevaate restaureerimise ja muinsuskaitse üldpõhimõtetest; erinevate arhitektuuri-ja interjööri stiilide seostest ja arenguloost, stiilitunnustest ja periodiseeringust; muinsuskaitse arengust Eestis ja Euroopas; eristaks ja propageeriks muinsuskaitse ideoloogiliste aluste ja praktilise rakenduse häid võimalusi ning eesmärgid. Õpiks adekvaatselt hindama riiklikku kultuuriväärtuste säilitamise vajaduse seadusandlike väljundeid ja omandaks praktilisi teadmisi restauraatori rollist kultuuriväärtuste kaitsel.					
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid					
1. omab ülevaadet arhitektuuri-ja interjööri alasest terminoloogiast, perioodidest ja stiilidest ning kohalikest eripäradest sh. eesti rahvakultuuri ja rahvakunsti iseärasustest ehituskunsti	<ul style="list-style-type: none"> • määratleb visuaalsel vaatlusel arhitektuuri ja interjööri ajastuperioodi ja stiili • kirjeldab seoseid sise- ja välisarhitektuuri vahel • nimetab arhitektuuri ja interjööri kujundamise tähtsamaid perioode ja stiile • analüüsib perioodile iseloomulikke jooni ja tunnuseid • loetleb ja määratleb ornamendi tüüpe • defineerib ja seostab erinevate teabeallikate põhjal erialaseid termineid arhitektuuris ja interjööris • iseloomustab ja eristab dekoreerimisviiside alusel interjööri- ja mööblistiile • eristab näidete varal Eesti rahvakunsti elementide esinemist arhitektuuris ja interjöörides • iseloomustab Eesti mõisaarhitektuuri stiile ja tunnusjooni • kirjeldab mõisaarhitektuuri olukorda ja analüüsib neid kaasaegse restaureerimiskontseptsiooni suhtes • kirjeldab eesti taluarhitektuuri iseloomulikke tunnusjooni ja kasutatud materjale 					

<p>2. omab ülevaadet muinsuskaitse ajaloo, struktuurist, rahvusvahelistest regulatsioonidest, Eesti muinsuskaitse seadusandlusest ning ametieetikast- ja terminoloogiast.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • selgitab muinsuskaitse filosoofiat ja ajalugu • selgitab konserveerimise, restaureerimise, remondi, saneerimise ja säästva renoveerimise termineid, sisulist erinevust ja teostuspõhimõtteid • nimetab Muinsuskaitse Rahvusvahelisi organisatsioone (UNESCO, ICOMOS, ICOM, ICCROM jm.) • annab ülevaate Eesti muinsuskaitse süsteemist ja struktuurist • selgitab mälestise, ajalooliste hoonete ansambli, linnaehituslikku koosluse või paiga kultuurilist väärtuskriteeriume (sh. emotsionaalset ja kasutusväärtust) ning sellega seotud mõisteid ja termineid • selgitab kultuuripärandi kaitset käsitlevaid regulatsioone ja juhiseid ning Eesti muinsuskaitse seadusandlust • selgitab ehitismälestisteks tunnistamise kriteeriumeid Eestis ning muinsuskaitse eritingimusi • analüüsib Muinsuskaitse juriidilisi ning ideoloogilisi aspekte, riigi ja omavalitsuste ülesandeid kultuuripärandi kaitsmisel • selgitab kutsetöö ja ametieetika põhimõtteid ning reegleid (restauraatori 10 käsku)
<p>3. omab ülevaadet ehitismälestiste, muinsuskaitse- ja miljöväärtuslike alade säilitamise võimalustest, restaureerimise ja konserveerimise põhimõtetest, ehitismälestiste seisukorra uurimisest ja hindamisest ning põhilistest kahjustustest.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab ehitismälestiste kaitse ja säilitamise probleeme, võimalusi ja meetodeid • kirjeldab ajalooliste proportsioonide säilitamise vajalikkust • analüüsib Muinsuskaitse- ja miljöväärtuslike alade moodustamise põhimõtteid ja probleeme • iseloomustab puidust ja kivist ehitistarindite omadusi ja neid mõjutavaid tegureid ning materjalide lagunemise põhjuseid • selgitab hoonete tehnilise seisukorra hindamise meetodeid ja võimalusi • analüüsib puit- ja kiviehitiste ja nende konstruktsioonide põhilisi kahjutusi ja põhjusi • selgitab ajalooliste hoonete arhitektuuriajaloolise uurimistöö põhialuseid ning restaureerimis- ja konserveerimistööde dokumentatsiooni olulisust • kaardistab hoone seisundi, varasemad materjalikasutused ja tehnoloogiad
<p>4. oskab leida, kasutada, säilitada ja analüüsida täiendavat valdkonda ja eriala puuduvat infot</p>	<ul style="list-style-type: none"> • osaleb õppekäikudel erinevate restaureeritavate ja restaureeritud objektidega tutvumiseks • väärtustab ja säilitab välitöödel kogutud eri tüüpi arhitektuurset materjali • arvestab oma teadmiste ja oskuste taset tööde planeerimisel ja teostamisel • konsulteerib vajadusel eriala spetsialistidega • loeb ja analüüsib täiendavat valdkonda ja eriala puuduvat infot • toob esile restauraatori kutsele esitatavad nõuded • selgitab ametieetikat erialases töös, seadusi ja ettekirjutusi • kogub informatsiooni taustuuringuteks dokumentatsiooni koostamisel • esitleb kogutud välitöömaterjale argumenteeritult • koostab digitaalset presentatsiooni avalikuks esitamiseks

	<ul style="list-style-type: none"> • osaleb õppekäigul Eesti Vabaõhumuuseumi • vormistab ja säilitab kogutud informatsiooni ja materjali korrekselt ning süsteemselt
Hindamine	mitteeristav
Hindamismeetodid ja hindetööd	Hindekriteeriumid
<p>Kirjalik töö: Arvestus-õpilane analüüsib ja määratleb visuaalsel vaatlusel ning näidete varal arhitektuuri ja interjööri ajastuperioodi, perioodile iseloomulikud jooned ja tunnused, stiilid ja ornamendi tüübid kasutades õigeid termineid ja mõisteid.</p> <p>Iseseisev töö: Ettekanne-õpilane koostab kirjaliku töö ühel antud teemadest : Eesti küla tüüpidest ja iseloomulikest hoonetüüpidest või puit linnaarhitektuuris miljööväärtusliku piirkonna näitel või Eesti mõisaarhitektuuri tunnusjoontest ja olukorrast. Õpilane kirjeldab ja analüüsib tüpoloogiat, kaasaegset restaureerimiskontseptsiooni ja –võimalusi ajalooliste hoonete säilitamisel, kasutades õigeid termineid ja mõisteid. Töö sisaldab kirjalikku osa ja illustreerivat osa (fotod, skeemid, joonised)</p>	<p>Tulemus – „A“ (arvestatud) kui õpilane on sooritanud hindetööd tähtaegselt ja vormistanud vastavalt nõuetele ning omandanud kõik 1.õpiväljundile vastavad hindamiskriteeriumid lävendi tasemel.</p>
<p>Akadeemiline vestlus: Küsimustele vastamine-õpilane selgitab muinsuskaitse filosoofiat ja ajalugu; erialaseid mõisteid ja termineid; Eesti muinsuskaitse süsteemi, struktuuri ja seadusandlust; kutsetöö ja ametieetika nõudeid; nimetab muinsuskaitse rahvusvahelisi organisatsioone ja; kultuuripärandi kaitset käsitlevaid regulatsioone ja juhiseid; analüüsib muinsuskaitse juriidilisi ning ideoloogilisi aspekte, riigi ja omavalitsuste ülesandeid kultuuripärandi kaitsmisel</p> <p>Iseseisev töö: 1.Õppekäik(välitöö)-õpilane osaleb rühmatööna õppekäigul muinsuskaitse- või miljööväärtusliku ala piirkonnas, hindab visuaalsel vaatlusel hoone seisundit, jäädvustab hoonete hoone seisundi, kaardistab kahjustused, varasemad materjalikasutused ja tehnoloogiad, kogub informatsiooni tausturinguteks dokumentatsiooni koostamisel</p> <p>2.Juhtumianalüüs- koostab rühmatööna õppekäigu põhjal kirjaliku töö ,milles analüüsib ehitismälestiste kaitse ja säilitamise probleeme, võimalusi ja meetodeid; määratleb väärtuskriteeriumid, hindab puidust ja kivist ehitistarindite kahjustusi, omadusi ja materjalide lagunemise põhjuseid; muinsuskaitse- ja miljööväärtuslike alade moodustamise põhimõtteid ja probleeme; ajalooliste proportsioonide säilitamise vajalikkust; restaureerimis- ja konserveerimistööde dokumentatsiooni olulisust</p> <p>3.Esitlus- koostab digitaalset presentatsiooni avalikuks esitamiseks ning esitleb kogutud välitöömaterjale argumenteeritult.</p>	<p>Tulemus – „A“ (arvestatud) kui õpilane on sooritanud hindetööd tähtaegselt ja vormistanud vastavalt nõuetele ning omandanud kõik 2. ja 4. õpiväljundi vastavad hindamiskriteeriumid.</p>

Kokkuvõtva hinde kujunemine	Õpilane on omandanud kõik õppekava õpiväljundid vähemalt lävendi tasemel ja sooritanud praktilised ülesanded sh. iseseisva töö.
Teemad, alateemad	<p>1.MUINSUSKAITSE AJALUGU JA NORMDOKUMENDID. Mõisted ja terminid: mälestis, kinnis- ja vallasmälestised, muinsuskaitseala, muinsuskaitse. Mõisted (konserveerimine, restaureerimine, remont, saneerimine) nende siusuline erinevus. Muinsuskaitse filosoofia ja ajalugu. Ülevaade muinsuskaitse ja restaureerimise tekkest ning arengust Euroopas ja Eestis. XIX ja XX sajandi muinsuskaitse ja restaureerimise peamised tõekspidamised. Muinsuskaitse seadus ja selle alldokumendid. Rahvusvahelised konventsioonid ja kokkulepped (Veneetsia harta, Haagi konventsioon, Pariisi konventsioonid jms.). Eesti muinsuskaitsepoliitika. Rahvusvaheliste organisatsioonidega (UNESCO, ICOMOS, ICOM, ICCROM jm.) koostöö. Muinsuskaitse süsteem ja struktuur Eestis.</p> <p>2. RESTAUREERIMISE ALUSED. Restaureerimise eesmärgid. Restaureerimise põhimõtted ja meetodid. Ülevaade ajaloolistest meetoditest (uuendusmeetod, empiiriline meetod, kompilatsioonimeetod, stiililise restaureerimise meetod). Restaureerimise, konserveerimise ja remondi erinevused ja teostuspõhimõtted. Materjalide lagunemise põhjused. Töötervishoiu- ja tööohutusnõuded restaureerimistöödel. tööde muinsuskaitse aruande koostamise põhimõtted. Restaureerimise 10 käsku. Õppekäigud restaureeritud objektidele.</p> <p>3.EHITUSMÄLESTISTE SEISUKORRA UURIMINE JA HINDAMINE. Ehitiste füüsiline vananemine. Väärtuskriteeriumite määramine ja restaureerimismeetodite valik sellest lähtuvalt. Levinumad kahjustused (sh inimtegevusest tulenevad kahjustused). Tehnilise seisukorra hindamise meetodid ja võtted: visuaalne hindamine, proovide võtmine, laboratoorne uurimine, sondaaž, šurf (augu tegemine), tranšee (vao tegemine), avamine, arhiiviuuringud. Erinevate väärtuste/kihistuste kaardistamise meetodid, nende tähtsus ja traditsioon. Tegevusluba omavad asutused ja institutsioonid. Konstruksioonelementide seisundi hindamine. Restaureerimisülesande mõiste ja koostamise nõuded. Ülevaade mälestiste uurimisprojekteerimise dokumentatsioonist.</p> <p>4.MILJÖÖVÄÄRTUSLIKUD ALAD JA NENDE KAITSE. Miljööväärtuslikud alad ja nende kaitse. Eesti vanalinnade muinsuskaitsealad. Muinsuskaitse eritingimused. Muinsuskaitse eritingimused detailplaneeringute koostamiseks. Mälestise projekt ja ehitamine. Muinsuskaitseinspektori koostöö muinsuskaitse järelevalve teostajaga.</p> <p>5.ARHITEKTUURI JA INTERJÖÖRI AJALUGU Mõisted (kunst, kultuur, stiil). Stiilide teke ja arenguetapid. Ülevaade periodiseeringust. Kunstiliigid- arhitektuur, tarbekunst, sisekujundus, disain. Mõtlemise- ja tehnika arenguga kaasnevad muutused arhitektuuris. Ajastu ja ehituskunsti iseloomulikud jooned. Muutused interjöörides. Arhitektuuri näiteid Eestist. Eesti talurahvaarhitektuur. Eesti küla tüübid. Rahvapärane ehituskunst vabaõhumuuseumi näitel.</p>
Õppemeetodid	rühmatöö, loeng, õppekäik, õpimapp, analüüsiv kirjutamine, vestlus, esitlus, juhtumianalüüs, ettekanne
Õppematerjalid	<ul style="list-style-type: none"> Kodu vana majas T. Elvisto; R. Pere 2006

- Konserveerimisbioloogia K. Konsa EKA 2006
- Majatohter 1osa P. Kaila Tln.1999
- Hoonete remont ja rekonstrueerimine S. Käärid
- Peatükke linnaehituse ajaloost H. Sisask
- Restaureerimise põhimõtted, ehitustehnoloogia ja materjalid“ // Rootsi Riigi Muinsuskaitseamet, 1997
- Hoonete remont ja rekonstrueerimine S. Käärid, 2002
- Muinsuskaitse aastaraamat , Muinsuskaitseamet, 2004- 2013
- Oma Maja, Äripäeva Kirjastus, 2002
- Ehitaja käsiraamat 2003/2004, Presshouse, 2004
- Mitmekordse elamu tehnilise seisundi hindamise meetodika , T. Keskküla, 09/2008
- Ehitise olulustsükli käsitlus, Ehituskaar, G. Samuel, 06/2003
- Vanade puitmajade säästva renoveerimise võimalustest ja probleemidest. Ehituskaar, T .Elvisto,
- Kunstileksikon, Eesti Klassikakirjastus Tallinn, 2001
- Tallinna 20. sajandi arhitektuur, K. Hallas Murula
- Eesti mõisaarhitektuur. Historitsismist juugendini , A. Hein kirjastus Hattorpe Tallinn, 2003
- Maailma arhitektuuri meistriteosed, T. Howells kirjastus Karrup, 2004
- Arhitektuuri ajalugu, J. Gumpel kirjastus Koolibri Tallinn, 2006
- Eesti talurahvaarhitektuur, K. Tihase Tallinna Tehnikaülikooli kirjastus Tallinn, 2007
- Eesti rahvakultuur, Viires Entsüklopeediakirjastus Tallinn, 2008
- Väike arhitektuurileksikon ,E. Cole kirjastus Tänapäev Tallinn, 2009
- 70 meie maakera arhitektuuripärli, N. Parkyn kirjastus Koolibri Tallinn, 2009
- 1001 ehitist mida elu jooksul peab nägema, M. Irwing kirjastus Varrak, 2009
- Tallinna juugendarhitektuur. Jacques Rosenbaum (1848-1944), K. Hallas-Murula Eesti Arhitektuurimuuseum ja Tallinna Raamatutrükikoda, 2010